

SOM 1000

SOM1000 DOCUMENTEERT DUIZEND
ERVARINGEN IN CORONATIJDEN

SOM

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

maakleerplek
transitiemotor

KU LEUVEN

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

10 VRAGEN

1. Aan wie zou je een geschenk geven? Welk geschenk en waarom?
2. Welke muziek past het best bij de lockdown?
3. Welke coronaveranderingen vind jij het leukste?
4. Wat vertel je later aan je (achter)kleinkinderen over corona?
5. Waar droom jij van of waar lig je van wakker?
6. Waarom zou je nog naar school of de campus gaan als alle lessen ook digitaal zijn?
7. Waar en wanneer leer je het liefst? Waar en wanneer leer je het meest?
8. Welk beeld of voorwerp symboliseert voor jou onderwijs tijdens de coronaperiode?
9. Wat geeft je energie om te blijven leren, lesgeven of ondersteunen tijdens de coronatijd?
10. Hoe ziet jouw ideale school er uit na corona?

770 ERVARINGEN

OPEN GESPREK

- Op welke momenten heeft de school (of het onderwijs) jou positief verrast?
- Op welke momenten botste je op uitdagingen?
- Wat heb je geleerd uit deze coronatijd?
- Waar droom je van na corona?

CONTAINER MET DIVERSITEIT AAN STEMMEN

ALLE STEMMEN AAN HET WOORD

Welzijn en rol scholen- Marthe Van Schoubroek

Impact op gelijke kansen - Leen Alaerts

Afstandsonderwijs en digitalisering - Robin Denruyter

Rol van leerkrachten, scholen, beleid, schoolleiderschap -
Olivier Medart

Welzijn en rol
scholen

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

ERVARINGEN

Angst voor Corona

Corona was een soort oorlog die we moesten
overwinnen

(leerling)

We moesten een mondmasker beginnen dragen. Je wilt dan iedereen leren kennen en weten hoe ze er uit zien maar dan zie je maar de helft van hun gezicht en dat is wel een beetje raar.
(leerling)

Ik zou aan mijn kleinkinderen vertellen dat we mondmaskers moesten dragen en dat we veel dingen niet konden doen. Ik ga vertellen dat het heel moeilijk was voor die mondmaskers want we moeten die elke dag dragen op school en soms is het moeilijk om erdoor te ademen
(leerling)

Het blijft toch wel anders dan als je die gewoon zonder masker had leren kennen. Bij de leerkrachten en leerlingen is dat toch wel een groot verschil. Ik snap het nut ook wel ervan maar als corona weg is dan gooi ik al de mondmasker gewoon in de vuilbak.
(leerling)

Ik vind niks leuk omdat wij mogen niet meer naar buiten en wij moesten altijd thuis blijven niet meer naar school niet meer winkelen niet meer naar restaurants gaan dus niks was leuk
(leerling)

Als ik later aan mijn kleinkinderen vertel, dan zeg ik dat het heel heftig is en dat we elkaar amper mogen aanraken en bijna ni mogen buiten komen en dat er minder school was dan normaal
(leerling)

Jammer dat ik geen hobby's kan doen. En altijd ruzie over knuffel contact .
(leerling)

Corona-maatregelen werken belemmerend

MONDMASKER

BEPERKING IN ACTIVITEITEN

ONTSMETTEN, AFSTAND HOUDEN

Corona is als een blad papier, want in het begin is het groot en zonder kreukels, daarna maak je er een propje van. Als je het dan terug open doet, is het vervormd en krijg je het niet meer als ervoren... **(leerling)**

101 quotes gingen over missen van sociaal contact.

Kleine spontane momentjes

Beperking sociale leven

Uitdaging voor eerstejaars

Sociaal contact wordt het meest gemist

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Tijdens de kerstvakantie zag ik in mijn lessenrooster staan dat alles terug op campus ging zijn, ik was kei blij en gemotiveerd en nu ineens zie ik dat alles tot het einde van het schooljaar online staat. Dus ja dat mis ik dan ook wel, iedereen is gewoon stil, je kent niemand. Ik zit nu in het eerste jaar en ik ken nog bijna niemand. Ik heb het gewoon is zo gedaan, ik heb iemand op mijn kot uitgenodigd, een vriendin die ik zelf amper kende en ik heb ze zo leren kennen. Uiteindelijk bleek het dat ik ze niet zo leuk vond dus nu heb ik het gewoon zo gelaten.

(student)

Verder is mijn sociaal contact volledig weg. Ik sta te wachten aan de aula voor mijn examen en schiet in de stress. Geen gezichten die ik herken, want ik zag amper een andere student uit mijn richting in het echt. Online zie ik al helemaal geen andere gezichten. Sta ik wel aan de juiste aula? Ik kan niemand aanspreken, want niemand lijkt me bekend. Ik durf ook niet dicht bij anderen te komen voor het geval zij zich op hun ongemak zouden voelen vanwege het virus.

(student)

Ik wil een cadeau geven aan mijn kotgenoot die dit academiejaar in haar eerste jaar gestart is. Nieuwe mensen leren kennen, nieuwe vriendschappen opbouwen, fijne feestjes meemaken, het zit er nog niet in... terwijl dat toch echt bij het studentenleven hoort. Mij cadeau is daarom een kratje stella en een paar schoenen die vuil mogen worden. Zo zal ze er, eens de storm weer is gaan liggen, helemaal tegenaan kunnen gaan :)

(student)

Het schoolleven draait om véél méér... Leren ontplooiën in vriendschappen, communicatievaardigheden ontwikkelen, conflictvaardigheden, ontdekken wie je wilt zijn in het leven, falen en opstaan... Deze ontwikkelingstaken staan allemaal 'on hold' voor ons. De impact is ook niet te min en mag niet onderschat worden. **(student)**

Elke student die zich kwetsbaar opstelt op sociale media, kan een reeks cynische reacties ontvangen. Daarom heel veel appreciatie voor mijn leeftijdgenoten die enorme inspanningen doen om zich aan te passen aan deze nieuwe levensstijl, ook al worden die 'for granted' genomen. Ook al voelen de talloze "wij zijn er voor je"-mails aan als lege woorden, waar geen actie bij ondernomen wordt. Ook al zitten veel studenten mentaal dieper dan ooit. Ze blijven het toch maar doen! **(student)**

Jongeren hebben het (extra?) moeilijk?

Voel me
onrechtvaardig
behandeld: 17-jarige
zus mag wel naar
school (mag zelfs
mondmasker afzetten,
ook als afstand niet
gegarandeerd is!),
terwijl ik al
minstens 4 maand
thuis opgesloten
zit.

(student)

Het leek, het lijkt
vaak alsof de
minister ons vergeet
in het hele
onderwijsgebeuren.
Dus dat vond ik wel
een beetje jammer.

(student)

Tijdens de
kerstvakantie zag ik in
mijn lessenrooster
staan dat alles terug
op campus ging zijn, ik
was kei blij en
gemotiveerd en nu
ineens zie ik dat alles
tot het einde van het
schooljaar online
staat. Ze geven u
altijd hoop maar ik
geloof het niet meer.
Als ik het geloven ga
ik weer naar iets
uitkijken wat toch niet
ga gebeuren

(student)

Negatieve gevolgen mentaal welzijn

Saaie routine en verveling

Verwarring en verdeeldheid

Verdriet

Onzekerheid over de toekomst

Depressie

Verhoogde werk- en prestatiedruk

Gebrek aan motivatie en (school)moeheid

Eenzaamheid en opgesloten

Verhaal: familiale problemen komen op scherp

Mijn mama is al jaren ziek, is alleenstaand en die heeft psychiatrische problemen. Ik zal het zo noemen, en ja, vorig jaar, als alleenstaande mama is dat heel moeilijk. Er kwam veel zorg op mij. Ik heb ook nog een jongere broer, en om dat te combineren met school, dat was al heftig in het algemeen, maar dan was ze in het ziekenhuis opgenomen geweest, omdat het gewoon compleet de foute kant op ging. Dus mijn broer en ik kwamen er alleen voor te staan en dan een maand later is die coronaperiode gekomen. Dus dat was heel veel in één en dan hebben wij besloten om bij mijn tante en mijn nonkel te gaan wonen. Dus dat was ook een hele aanpassing.

Mijn mama was toen alleen. Dan is zij alleen en dan moeten wij daar ook niet mee geconfronteerd worden. Dan kunnen wij ons focussen op school. Maar uiteindelijk voelde zijn zich te alleen en begon ze daarover te klagen. Uiteindelijk was het wel goed dat we daar niet zijn geweest. Want, met corona hadden we niets meer les op school. Mijn broer die moest uiteindelijk gewoon heel vaak thuis zitten. Die zat nog in het middelbaar. Dat was niet okee geweest. Dus ik was wel heel dankbaar dat ik weg uit die context kon.

Uiteindelijk heeft dat er toe geleid, ook een beetje met het vooruitzicht op een schooljaar dat je vooral online gaat moeten volgen, hebben mijn broer en ik besloten om op een studio te gaan wonen. Ik ben hier nu ook op mijn studio. Ik ga quasi, niet meer naar huis.

Mijn mama heeft nu ook iets meer rust. Ze zegt ook wel dat ze ons mist, maar ik denk als je nu 24 op 24 bij elkaar zit, ... Zij heeft ook geen job. Zij heeft niets om handen en ze is zodanig depressief geweest, ja, dat is gewoon niet gezond om daar als kind bij te zitten, ... Ook al ben ik geen echt jong kind meer.

O: dus dat is ook door corona getriggerd? Ja, dat is inderdaad zo, want de jaren daarvoor ging het ook al niet goed met haar, maar het is nu gewoon op een extreem punt gekomen, dat zij ... Ik heb haar thuis gevonden op de grond, die was helemaal zo, dat was heel eng, zo erg was het nooit geweest, maar het was nooit echt super goed. Maar ik ging heel vaak bij een vriendin op kot slapen of een keer uitgaan en dan kon je een beetje ontsnappen aan die situatie, terwijl ja, als we daar nu constant waren gebleven, dat was te zwaar geweest, denk ik.

Rust

Zelfstandigheid

Veerkracht

Tevredenheid

Gezondheid en beweging

Doorzetten en hoop

Steun van naasten

Ondersteuning van derden

Lichtpunten en hoop

Grote inzet van scholen en leerkrachten

Ik zou mijn collega's van de kleuterschool eens in de watten leggen. Zij zetten zich dagelijks met hart en ziel in om alle kleuters goed te laten voelen. Vaak is het voor velen vanzelfsprekend wat kleuterjuffen doen. Maar er komt toch heel wat bij kijken. Mijn collegaatjes doen er alles aan om het welbevinden van de kleuters te laten primeren. Een dikke pluim! (kleuterjuf)

Ik zou graag de proffen en assistenten willen bedanken die ondanks de moeilijke omstandigheden het beste van zichzelf blijven geven. De fysieke afstand tussen proffen en studenten is groot in deze tijden, desondanks doen de proffen en assistenten hun uiterste best om de studenten zo goed als mogelijk te begeleiden. Laat begeleiding ook net datgene zijn waar studenten op dit moment extra nood aan hebben. Bij deze dus een dikke merci aan alle proffen en assistenten die altijd klaarstaan voor hun studenten! (student)

Leerkrachten omdat ze het beste van zichzelf blijven geven voor de leerlingen die het zelf al moeilijk hebben, en de stress van hun overbelaste ouders ook nog eens overnemen, én dan nog na school het beste van zichzelf voor hun eigen kinderen moeten geven. Buitensmenselijk toch de inzet die zoveel gezinnen bereikt ... (leerkracht lager onderwijs)

Ik wil aan alle lerarenteams high fives geven en hen overladen met complimenten voor wat ze tot nu toe al samen gerealiseerd hebben. Goed gedaan! Goed gedaan! Goed gedaan! Goed gedaan! Goed gedaan! Goed gedaan! (leerkracht)

Besef bredere rol van school

School als sociale ontmoetingsplek

School biedt structuur

Naar school gaan zorgt ervoor dat er toch wel een bepaalde structuur is. Anders zit je de hele dag te werken voor school en moet soms erna ook nog huiswerk doen, waardoor het lijkt dat je de hele dag niets gedaan hebt **(leerling)**

Ik ben een enorme extravert en heb contact met vrienden en klasgenoten nodig om de dag te overleven. **(leerling)**

omdat ik mijn vrienden en vriendinnen nu superhard mis. **(student)**

School rol in algemene ontwikkeling

Ook het belang gewoon van school dat het echt veel meer is dan puur kennisoverdracht en dat leerkrachten en scholen echt een heel belangrijke rol hebben in het leven en de algemene ontwikkeling van de jongeren en kinderen. **(medewerker stad)**

Leerkrachten vullen hun rol breder in

Vetrouwenspersoon & motivator

Die ervaring met mijn stagebegeleidster vorig jaar, dat vond ik heel fijn. Dat die ook rekening hield met mijn situatie. Als wij een meeting hadden over mijn stage-opdracht of vervangopdracht, dan vroeg ze ook altijd: hoe gaat het voor de rest? Lukt het een beetje met die thuissituatie? Dat was wel fijn dat die daar eens voorzichtig naar polste. **(student)**

Lesgeven is zoveel meer dan leerstof overbrengen. Bij ons op school bouw je echt een band om met je leerlingen. Je kent hen en zij kennen jou. Wanneer ik een minder dagje heb, zal er altijd wel een leerling zijn die oprecht geïnteresseerd is in hoe het met me gaat of die me aan het lachen krijgt met een grappige opmerking. Omgekeerd geldt dat ook: Ik kan echt iets betekenen voor hen. De vertrouwensband die je binnen je klasgroep kan creëren, dat is echt een bron van positieve energie. **(leerkracht secundair onderwijs)**

Informele initiatieven

We hadden een kerstkaartje gekregen van de faculteit met een paar steunwoorden en handtekeningen van verschillende assistenten en een paar proffen. En dat was iets klein, maar dat was wel fijn, ah, ze denken toch even aan ons en je gaat nu een hele examenperiode starten, zonder uitzicht op een leuk einde, want je kon het niet vieren, maar dat gaf toch even het gevoel: je staat er niet alleen voor. Ook al moet je nu alleen gaan studeren. **(student)**

Welzijn en inzet
scholen

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

SUGGESTIES

Ik lig wakker van de mentale gezondheid van leerlingen momenteel. Kan hier niet meer op ingezet worden, ligt de focus tijdens het online onderwijs niet te veel op kennisinhouden overbrengen en verliezen we het contact met de leerlingen niet?

(student)

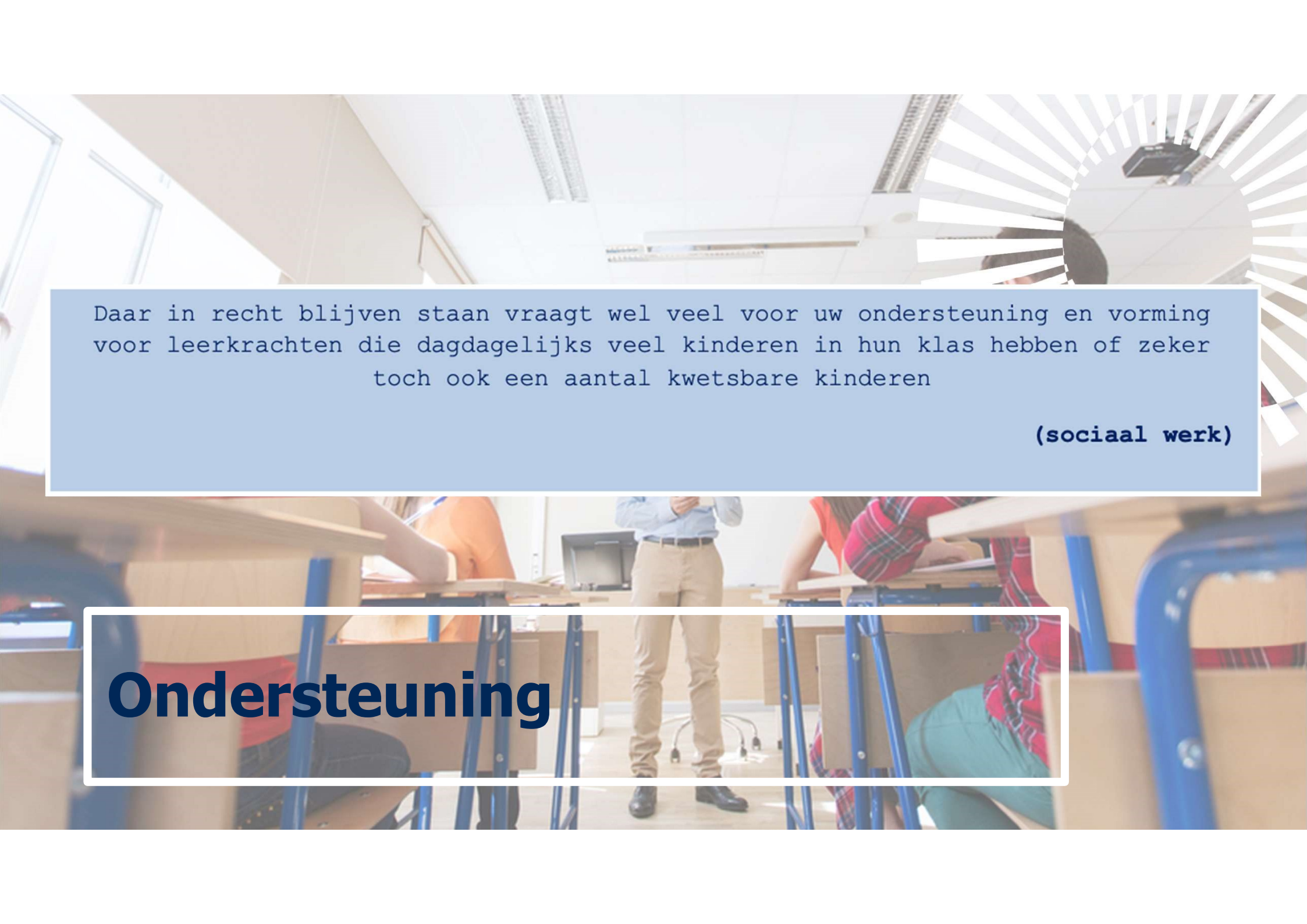
De mentaliteit moet veranderen. Er is me op mijn stage gezegd, nooit een leerling een hand geven, of een high five, want dan stel je je gelijk. Ja, maar als een leerling mij een schouderklopje geeft, dan is dat uit vriendelijkheid en dan geef ik er een terug. Ik stel me niet gelijk. Ik sta nog wel boven hen. Er moet meer kunnen. Je hoeft niet samen op café te gaan, of andere zaken. Het moet beperkt zijn. Je moet niet samen naar een fuif gaan, maar als je ze tegen komt, zeg dan goedendag. Zeg dat ze erbij mogen zitten. Je kan zelf organiseren om eens samen te gamen, een toernooi of zoiets (leerkracht secundair onderwijs)

**Motivatie & betrokkenheid
leerlingen centraal zetten**

Evenwicht welzijn-eindtermen

Differentiatie in lerarenambt

Wat we met elkaar zouden moeten bespreken dat is een differentiatie in lerarentaak. We zouden in het leerkrachtenambt moeten differentiëren. Niet iedereen moet alles doen. En nu hebben we daar een soort bizar idee over, zo van: ah dat is een leraar, bang, die moet alles kunnen, alles, terwijl ik denk van: laat leerkrachten doen wat ze moeten doen en geef die een secretaris, of geef tien man een secretaris, om een hoop klussen te klaren. En noem die ook leraar wat mij betreft, maar toch niet denken dat iedereen alles moet kunnen. O: pleit je dan voor een soort van schoolopdracht? Ik denk dat er geen andere weg is. Voor mij zou dat een soort idee zijn: de leerkracht is lid van een team. En dat team is samen verantwoordelijk voor de opvoeding en het onderwijs van een serieuze groep van leerlingen. En dat is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. En je maakt daar afspraken over, wie wat doet. Maar een leerkracht is niet iemand die 7u zijn nestel komt afdraaien in zijn of haar klasje? **(docent)**

Daar in recht blijven staan vraagt wel veel voor uw ondersteuning en vorming voor leerkrachten die dagdagelijks veel kinderen in hun klas hebben of zeker toch ook een aantal kwetsbare kinderen

(sociaal werk)

Ondersteuning

Inzetten op samenwerking

Ik denk dan aan het kader van Omer: van samenwerken, van wij staan er als team. Dat is heel moeilijk om dat in een school te verkopen. Dan zeggen ze: ja, wij staan daar toch als een schoolteam, ja, allez, ... Dat is nog een lange weg. Het buitengewoon onderwijs, ja, dat werkt samen. Dat zou een voorbeeld kunnen zijn. Die zijn al vaak met co-teaching bezig. Die klassen zijn al anders samengesteld, omdat die niveaugroepen hebben op basis van taal en voor rekenen is dat weer iets anders. Dus die zijn al veel meer gewoon om met collega's rond hetzelfde kind samen te werken, want een kind krijgt daar rekenen en ginds begrijpend lezen en dan heeft het ook nog logo en psychomotoriek. Dus die zijn dat toch iets meer gewoon. **(sociaal werk)**

Maatschappelijk relevant onderwijs inrichten

Wat ik heel jammer vond in de eerste golf en de tweede eigenlijk ook dat was dat studenten geneeskunde werden gevraagd van: kom helpen in de triagecentra, en dit en dat, ... En toen had ik echt zo iets van: wat zijn we onze studenten nu eigenlijk aan het doen, die moeten hier eigenlijk wat vage papertjes schrijven, terwijl er hier een humanitaire crisis plaatsvindt.

Daar heb ik me toen heel erg in gefrustreerd. Ik ben eigenlijk beginnen vragen: waarom moeten die studenten dat juist kennen. Dus ja, ik denk dat we meer moeten zoeken naar een maatschappelijke relevantie. (docent)

Impact op gelijke
kansen

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

ERVARINGEN

DIGITALE KLOOF
ONLINE HULPVERLENING
ANDERSTALIGHEID

Eigenlijk is dit tekenend voor veel van de coronamaatregelen. Die maatregelen zijn allemaal gestoeld op middenklasse-mensen en zelfs gegoede middenklasse-mensen. Dat zit mij een beetje dwars. Heel dit verhaal gaat de spanningen in de samenleving naar boven laten komen, denk ik. **(begeleider buitenschoolse activiteiten)**

**Corona maakt
ongelijkheid zichtbaar**

Scholen, CLB's & zorgmedewerkers tonen grote inzet

Ik wil de mevrouw van de studiebegeleiding bedanken omdat die mijn leven een beetje op orde heeft gebracht. Ze is mijn wandelende agenda.
(student)

Bedankt aan de zorg want zij doen altijd super hard hun best om iedereen goed te verzorgen en dat is niet altijd even gemakkelijk.
(leerling)

Ik zal mij later herinneren dat ik 2020 hele tijd aan 't studeren was in den tube. En dat mijn kinderen moet altijd naar tube gaan later
(leerling)

Ik zou een geschenk willen geven aan de opvoeders in leefgroepen in die met beperkte personeelsmiddelen jongeren ook tijdens de schooluren moeten opvangen en thuis moeten raken in álle denkbare elektronische hulpmiddelen en élke planning om elke jongere te kunnen ondersteunen.
(medewerker jeugdzorg)

Er zijn scholen die een kast hebben met voeding enzoverder die dat uitdelen aan kwetsbare gezinnen. Dan vond ik het mooi dat de scholen die relatie met ons opbouwen, omdat het gaat over mensenwerk. Ze steken daar veel tijd in.
(sociaal werk)

Ik weet dat er heel wat zorgjuffen heel actief waren om individuele gesprekken te hebben en individuele lessen te geven. Dat was heel goed geregeld.
(ouder basisonderwijs)

We hebben dat bijvoorbeeld gemerkt bij de uitstroom van OKAN-leerlingen. De leerlingen die in juni afgestudeerd waren en die dan naar het regulier onderwijs zijn overstapt. Die hadden het nog moeilijker dan andere jaren om in het reguliere hun plaatsje te krijgen. We hebben gemerkt dat een aantal scholen niet klaar zijn voor dat publiek te ontvangen. Dat hebben we ook jammer genoeg gezien dat heel veel toelatingsklassenraden zeiden: dit is niet ons doelpubliek. Dat was heel pijnlijk. Dat waren leerlingen die het zelf al heel moeilijk hebben en dan moet je na drie weken zeggen: je moet nu nog van school of van richting veranderen. Heel snel kom je dan in het watervalstelsel terecht. Dat vond ik echt om bij te huilen. Dat was dit jaar nog opvallender dan andere jaren. Ik denk omdat leerkrachten al zo veel op hun bord kregen en die anderstaligen die kwamen er dan nog bij. Wat ik ergens vanuit menselijk oogpunt ook begrijp en dat leerkrachten differentiatie in het kwadraat moesten gaan toepassen.

(onderwijssteun OKAN)

Er zijn spijtig genoeg nog vele voorbeelden van vooroordelen, racisme en discriminatie tegen mensen van andere origine. Dat zie ik heel concreet: schoolteams die niet armoede- en diversiteitsvaardig zijn. Die niet weten, leerkrachten dan, hoe ze daarmee moeten omgaan, met een diverse populatie in hun klas. Er zijn veel scholen, waar nog te veel verwachtingen van de school naar de ouders toegaan en niet omgekeerd. Leerkrachten die vooroordelen hebben, terwijl ze het zelf niet beseffen als ze iets zeggen tegen een kind. Spijtig genoeg is het onderwijs geen gelijkmaker. Er zijn absoluut voorbeelden waar er extra kansen worden gecreëerd en dat is nodig, maar er zijn ook directies die botsen op leerkrachten die een andere visie hebben. Er is nog veel werk, als ik sommige situaties zie of hoor. **(sociaal werk)**

The background of the entire slide is a photograph of a group of students in a classroom. In the foreground, a young woman with long brown hair and glasses is looking towards the right. Behind her, a young man with short brown hair is looking towards the camera. To the left, another young woman with long blonde hair is partially visible. The students are gathered around a wooden table, and a laptop is open in front of them. The text is overlaid on this image in white boxes with blue text.

Hoge drempel naar hulpverlening

We hebben het CLB maar ik denk niet dat leerlingen zich op hun gemak voelen om elke keer naar het CLB te gaan. Veel denken van: ja, wat kunnen ze doen want praten gaat niet veel helpen want ze kunnen toch niks veranderen. **(leerling)**

Gelijke onderwijskansen niet altijd realiteit

Impact op gelijke
kansen

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

SUGGESTIES

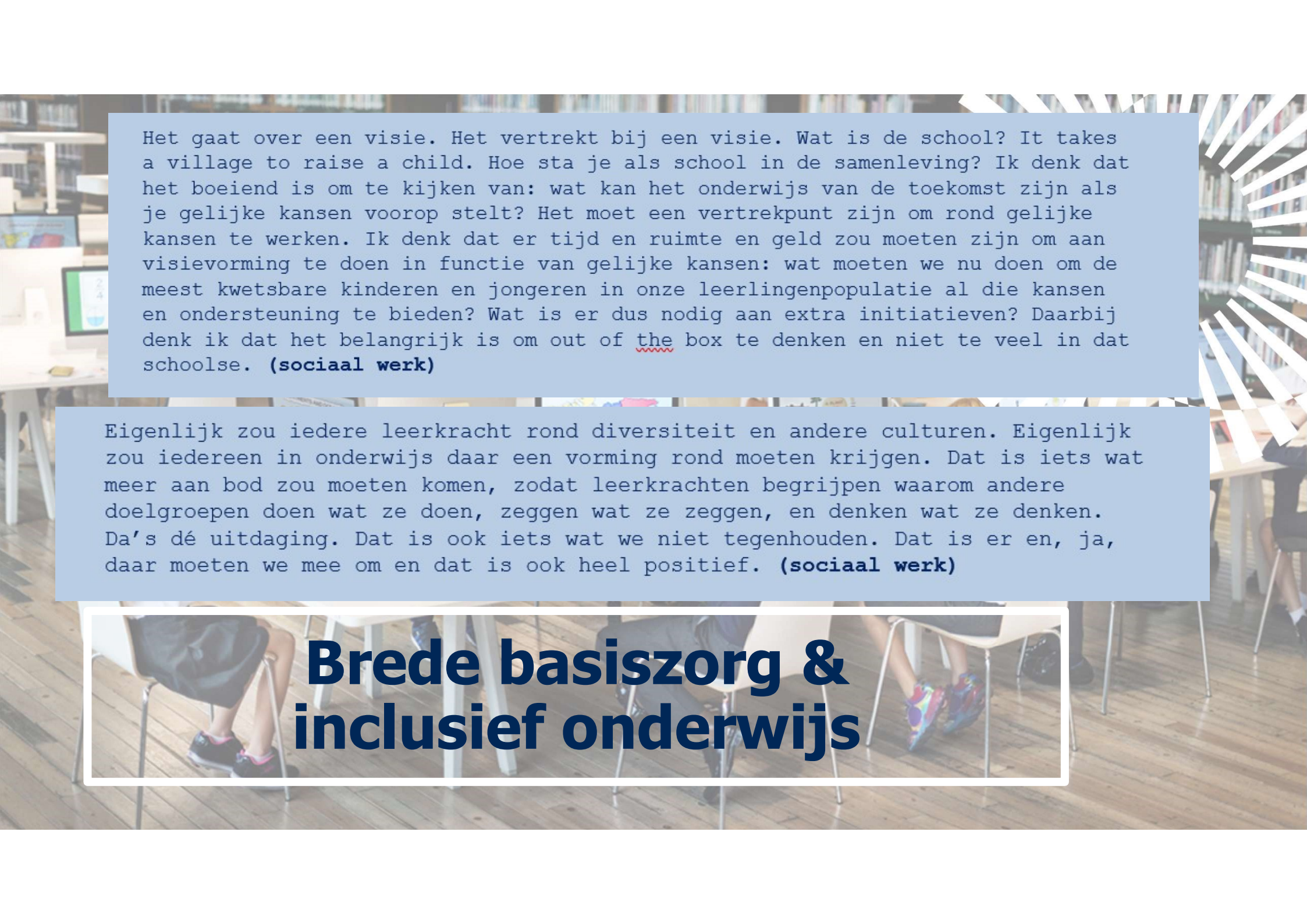

Ik denk dat we gewoon moeten beginnen met kansarmoede weg te werken. Mensen weten eigenlijk niet hoe hard dat aanwezig is in onze maatschappij. Het beleid moet daar meer tegen doen en acties op poten zetten. Ik denk dat ze de belofte hadden gemaakt om computers uit te delen. Ik denk dat er nog heel wat leerlingen zonder zitten. Hoe moeten die kinderen les volgen? **(student)**

Iedereen moet wel de kans krijgen om goed onderwijs te volgen. Dat betekent dus dat er vanuit de regering moet worden ingezet op het kleiner maken van die sociale kloof tussen leerlingen of studenten. Er zijn nog zoveel mensen die beginnen met een achterstand en dat is gewoon niet eerlijk. **(student)**

Ik denk dat we het onderwijs, dat de minister nu ook wel door heeft dat er prioriteit moet worden gemaakt om die drempels weg te werken, want die sociale ongelijkheid is heel duidelijk naar voor gekomen nu. En dat zou eigenlijk niet mogen. Nu is dat prioritair op de agenda gezet en dat geloof ik ook dat daar meer een punt van zal gemaakt worden en dat er ook meer middelen tegenover zullen staan.
(onderwijsondersteuner OKAN)

Ik heb ook gewerkt rond gelijke onderwijskansen en we hebben heel veel proberen doen en we hebben niks bereikt. Echt letterlijk bijna niets omdat het constant stuit op andere belangen, politieke recuperatie, spanningen tussen koepels. Ik geloof niet dat de beleidsmakers de focus gaan leggen op gelijke onderwijskansen om dan van daaruit te zoeken naar innovatie.
(pedagogisch begeleider)

Het gaat over een visie. Het vertrekt bij een visie. Wat is de school? It takes a village to raise a child. Hoe sta je als school in de samenleving? Ik denk dat het boeiend is om te kijken van: wat kan het onderwijs van de toekomst zijn als je gelijke kansen voorop stelt? Het moet een vertrekpunt zijn om rond gelijke kansen te werken. Ik denk dat er tijd en ruimte en geld zou moeten zijn om aan visievorming te doen in functie van gelijke kansen: wat moeten we nu doen om de meest kwetsbare kinderen en jongeren in onze leerlingenpopulatie al die kansen en ondersteuning te bieden? Wat is er dus nodig aan extra initiatieven? Daarbij denk ik dat het belangrijk is om out of the box te denken en niet te veel in dat schoolse. **(sociaal werk)**

Eigenlijk zou iedere leerkracht rond diversiteit en andere culturen. Eigenlijk zou iedereen in onderwijs daar een vorming rond moeten krijgen. Dat is iets wat meer aan bod zou moeten komen, zodat leerkrachten begrijpen waarom andere doelgroepen doen wat ze doen, zeggen wat ze zeggen, en denken wat ze denken. Da's dé uitdaging. Dat is ook iets wat we niet tegenhouden. Dat is er en, ja, daar moeten we mee om en dat is ook heel positief. **(sociaal werk)**

Brede basiszorg & inclusief onderwijs

**VISIE-ONTWIKKELING
HETEROGENE KLASSEN
DIVERSITEITSCOMPETENTIES LEERKRACHTEN
INTERESSEGERICHT ORIËNTEREN
TAAILONDERSTEUNING
ANDERSTALIGE ROLMODELLEN
TOEGANKELIJKHEID ZORG & CLB**

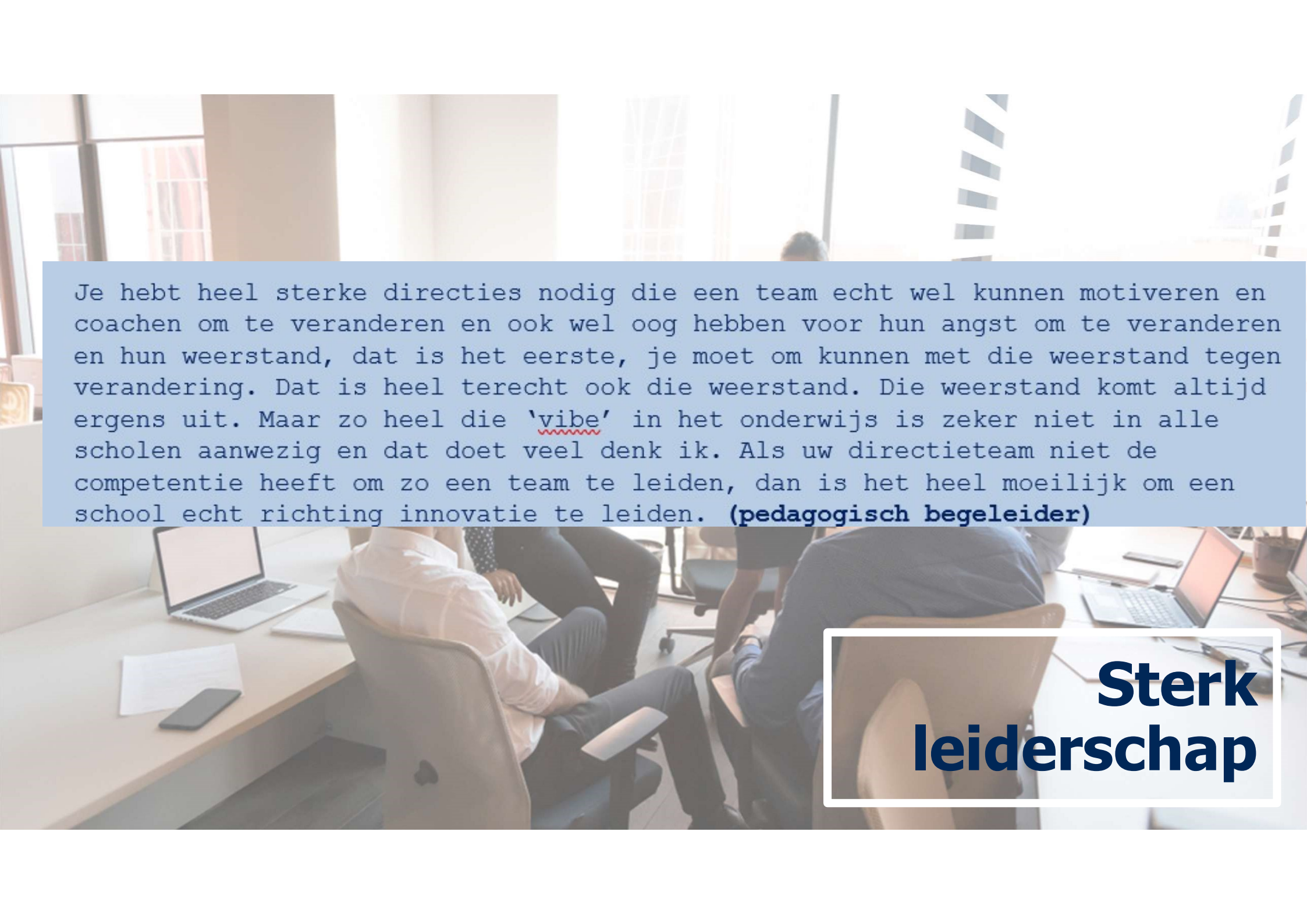
**Brede basiszorg &
inclusief onderwijs**

RUIMERE OMKADERING

Ik vind dat de overheid heel veel verwacht van scholen en dat er financieel en pedagogisch weinig ondersteuning is. Ze zeggen ook al zolang, losstaand van corona, bijvoorbeeld met het M-decreet: er gaat ondersteuning komen naar de scholen toe. Eigenlijk is dat er niet. Er wordt gewoon meer verwacht van de leerkrachten momenteel op school. In tijden van corona valt dat des te meer op.
(leerkracht lagere school)

Brede basiszorg & inclusief onderwijs

En als ik het dan bekijk vanuit het niveau van de school, heel de aanpassing om de school corona proef te maken, heeft wel duidelijk gemaakt dat de klassen te groot zijn en dat één leerkracht per klas, dat dat niet meer van deze tijd is. Daar hoop ik op in de toekomst dat ze meer gaan denken vanuit het kind. Twee leerkrachten per klas om extra begeleiding te bekomen is dan ideaal. Met twee kun je meer dan alleen. Dan hoeven kinderen niet uit de klas te gaan naar een zorg-juf om dingen op een ander te gaan bijleren. Dan kan dat veel vlotter en natuurlijker aangeboden worden binnen een klas. Ik hoop dat er meer geld naar het onderwijs gaat zodanig dat leerkrachten krijgen wat ze nodig hebben om hun taak in de toekomst te vervullen, want het onderwijsveld is zodanig veranderd. We kunnen deze periode zien als een nieuwe aanzet tot die verandering. **(sociaal werk)**

Je hebt heel sterke directies nodig die een team echt wel kunnen motiveren en coachen om te veranderen en ook wel oog hebben voor hun angst om te veranderen en hun weerstand, dat is het eerste, je moet om kunnen met die weerstand tegen verandering. Dat is heel terecht ook die weerstand. Die weerstand komt altijd ergens uit. Maar zo heel die 'vibe' in het onderwijs is zeker niet in alle scholen aanwezig en dat doet veel denk ik. Als uw directieteam niet de competentie heeft om zo een team te leiden, dan is het heel moeilijk om een school echt richting innovatie te leiden. (pedagogisch begeleider)

**Sterk
leiderschap**

FLEXIBILITEIT & DAADKRACHT

WAARDEREN & MOTIVEREN

AFSTEMMING & COMMUNICATIE

DUIDELIJKHEID & KADER

KWALITEIT BEWAKERN

Sterk leiderschap

We hebben heel regelmatig via smartschool een berichtje gekregen van de grote directie, van de campus directie. Hierin stond: we denken aan jullie, we zijn trots op jullie. Ook mails van ouders met complimenten werden doorgestuurd naar ons. Dat geeft toch een boost. Op dat vlak vind ik dat de directie dat toch goed had gedaan. We zijn nu sinds een maand of twee op vraag van de directie, heel hard aan het inspelen op het welzijn van het personeel. De directie heeft de oproep gedaan van kunnen jullie daar een werkgroep rond organiseren, waar ikzelf in zit. Hiermee willen we zoveel mogelijk corona proof activiteiten organiseren voor de collega's omdat we wel merken dat heel zwaar aan het worden is.
(leerkracht)

Afstandsonderwijs en digitalisering

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

ERVARINGEN

Afstandsonderwijs als nieuwe situatie

*Je microfoon
ze oreerde:
het is een raar jaar
en verpinkt zonder blozen
virtueel vernis
gebarend
in een haperende verbinding
van solitaire woorden
tussen verloren zinnen
je microfoon
stenogedichten
in virustijden
op het ritmische ruis
van geblokt scherm sneeuw
als je blieft, een intacte zin
prevelde ze -
met presente woorden
die nimmer verstek geven.*

- Coördinerend directeur

ONDERWIJS IS FLEXIBEL

Je merkt toch wel dat we qua organisatie eigenlijk wel heel flexibel zijn. Ik denk dat dat daarvoor ook wel al wel was maar dat is nu ook nog wel extra gebleken. Ik zeg het, het feit dat we nu zo digitaal zijn moeten gaan zorgt ervoor dat de school daar nu wel ook nog meer voor aan het investeren is en de systemen op punt aan het zetten is. Daardoor zal alles beter functioneren moest het er nog een volgende keer zijn dat we terug moeten overschakelen naar thuisonderwijs. Dan kan dat snel en automatisch gaan. Maar ook gewoon nu voor in de klassen dat dat allemaal veel 'digitaler' kan.

(Leerkracht)

We hebben onlangs bv. ook een lezing gehad van iemand, een onderzoeker die een bepaald artikel gepubliceerd had, dat was een Amerikaan en normaal gezien zou er dan gevraagd worden om over te vliegen naar België maar nu konden we dan gewoon vanuit het comfort van onze eigen werkplek het meevolgen. Hij had het ook, hij zat gewoon thuis aan zijn computer. **(Student)**

Sommigen zeggen zelf dat het beter online is dan gewoon want ze werken misschien in een andere stad of wonen ergens anders of werken nu van thuis uit en kunnen dan om zes uur echt aanwezig zijn. Dat ervaar ik ook als zeer positief, veel meer kunnen de lessen echt starten om zes uur. In de echte lessen, mijn eigen ervaring ook, voor corona was dat er veel drop-in is omdat mensen gewoonweg niet op tijd kunnen zijn. Dus sommige aspecten zijn meer positief dan negatief. **(Leerkracht volwassenenonderwijs)**

PLAATS ONAFHANKELIJK LES VOLGEN

**Afstandsonderwijs
biedt voordelen**

**AANWEZIGHEID
IS MAKKELIJKER**

- Ik vind het afstandsonderwijs het leukste want dan moet ik niet zo vroeg moet opstaan en ik mij minder moet haasten want daar door krijg ik stress. **(Leerling)**
- Dat je niet altijd vroeg moet opstaan omdat je niet altijd live lessen hebt de eerste twee lesuren. **(Leerling)**

ONDERWIJS MET COMFORT? HET KAN

LESOPNAMES

Afstandsonderwijs biedt voordelen

Het handigste was wanneer proffen de lessen opnamen zodat ik ze later kon bekijken. Dat is echt fantastisch. Je kan op je eigen tempo beslissen wanneer je lessen bekijkt en vaak bekijk je ze ook aandachtiger. In zo een grote aula durf je geen vragen te stellen omdat iedereen naar jou kijkt. Dat ging tijdens live-sessies wel. Bovendien zit je vaak in de aula andere dingen te doen dan effectief les te volgen, om dan nog een soort van tweede kans te krijgen met die opnames was heel erg fijn.
(Student)

The background image shows a child's desk. On the left, there is a stack of books, with a green one on top. In the center, a child's head is visible from the back, looking down at a laptop. The desk is made of light-colored wood. The text is overlaid on a semi-transparent blue box on the right side of the image.

Die extra vrijheid, dat vind ik op zich ook heel fijn. Dat zorgt ervoor dat je als je een studentenjob hebt, dat je dat er makkelijker eens tussen kan nemen of vaker kan zeggen, oh, als ik hier kan gaan werken. Terwijl met die vaste lessen was dat niet echt mogelijk. Dan was het kiezen, ofwel de les ofwel uw studentenjob. Daarom vind ik het wel belangrijk om die optie te hebben, om online te volgen, als je ziek bent, als je een andere verplichting hebt en toch nog graag die inhoud zelf wil verwerken.

(Student)

ZELFSTANDIGHEID NEEMT TOE

An inset image showing a close-up of a child's hands writing on a white piece of paper with a grey pen. The child is wearing a blue and white striped shirt. The image is framed by a white border.

Afstandsonderwijs biedt voordelen

A decorative graphic in the top right corner consisting of a semi-circle with many thin, white, radiating lines, resembling a rising sun or a fan.

Ik heb zelf ook drie uitzonderlijk begaafde kinderen en ik heb gemerkt dat ze in die periode ook echt voor het eerst dat leren echt in handen hebben kunnen nemen en zelf hebben kunnen bepalen wat ze gingen doen.

Ook voor veel kinderen was het eigenlijk een goede periode. Zij waren blij. School was voor hun niet evident. Er was maar 1 van de 24 kinderen die aangaf dat ze het school echt mistte. Het is natuurlijk een heel specifieke groep van leerlingen maar voor hun was dit eigenlijk een zegen. Het was als het ware een test om te zien wat hun leersnelheid is en zonder de gebeurtenissen was dit niet mogelijk geweest.

(Leerkracht)

The background of the entire slide is a photograph of a student with dark hair, seen from the back, sitting at a wooden desk. On the desk are various school supplies like a laptop, pens, and papers. In the top right corner, there is a stylized sunburst graphic with rays emanating from a central point.

Online vergaderingen vind ik super plezant en ik kreeg soms een uitslag om hoeveel tijd er gepakt wordt als ik op dinsdagavond op school moest vergaderen. En online is dat zo veel makkelijker om voor te bereiden en er is ook een veel duidelijkere agenda. (...) Ik denk en ik hoop dat er meer vergaderingen online gaan gebeuren waarbij je merkt dat de verantwoordelijke die vergadering ook goed heeft voorbereid. We verloren zoveel tijd met fysieke vergaderingen terwijl dat nu allemaal veel sneller gaat. **(Docent)**

Het digitale ben ik doorheen de periode wel beter leren kennen. Daar heb ik veel uit kunnen leren en uit kunnen halen. In plaats van een droge en soms moeilijk te schrijven mail kan ik nu simpelweg online leermomenten inplannen. Daar kan ik bijvoorbeeld de leerstof en de leerlingen hun vragen veel makkelijker beantwoorden. Ik kan nu ook simpelweg een bijles digitaal geven in de vakantie bijvoorbeeld. Dit kan een lang of kort moment zijn. We hebben de digitale wereld beter leren kennen waardoor er ook veel opties zich blootstellen. Er zitten zeker voordelen in. Dat gaan we zeker meepakken. **(Leerkracht)**

**ONLINE
VERGADERINGEN
ZIJN HANDIGER**

**Afstandsonderwijs
biedt voordelen**

**DIGITALE TOOLS
WORDEN ONTDEKT**

Afstandsonderwijs stelde uitdagingen

Ik droom er vooral van om terug met studenten een gesprek te voeren. Het digitale blijft toch eerder "om de beurt spreken" dan echt luisteren naar en reageren op elkaar. De angst om de thuisomgeving te laten horen/meeluisteren, de gêne om elkaar te onderbreken, het eeuwige "uw micro staat niet aan", de afleiding van andere computerprogramma's,... Het gewoon in een kring zitten en met elkaar spreken, dat is iets waarvan ik hoop dat het na corona terugkomt en niet vervangen wordt door de online varianten, want niets is zo belangrijk voor onderwijs als het gesprek. (Docent)

STILTE IN PLAATS VAN INTERACTIE

Afstandsonderwijs stelde uitdagingen

Druk is er genoeg maar in het begin had ik zoiets van, oef het leven valt even stil, ik heb even alle tijd van de wereld maar dat was helemaal niet waar. Het leven gaat gewoon verder en ik had dat in het begin gewoon niet door. Nu heb ik ondertussen mijn ritme gevonden, eindelijk, maar het heeft ook wel een jaar geduurd. Ik heb mijn mindset gewoon gewisseld, ik heb gewoon gedaan van kijk het is nu zo, je kiest zelf of je efficiënt werkt en dan goed kan chillen of als je eerst ontspant en het dan weer uitstelt.
(Student)

**ZELFSTURING IS
VEELEISEND**

**Afstandsonderwijs
stelde uitdagingen**

GROTE INVESTERING VAN LEERKRACHTEN VEREIST

Dat is wat ik net zei, dat sommige mensen geen flauw benul hebben van wat dat is, onderwijs geven. En sommigen hebben gezegd: ik moet het niet weten. Laat het maar snel voorbij zijn dan kan ik terug mijn hoorcollege geven. En anderen die hebben, je moet dat maar vragen die in de onderwijsondersteunende diensten werken die hebben nooit zo veel vragen gekregen, van hoe kan ik dat doen, en nog veel meer andere vragen. **(Docent)**

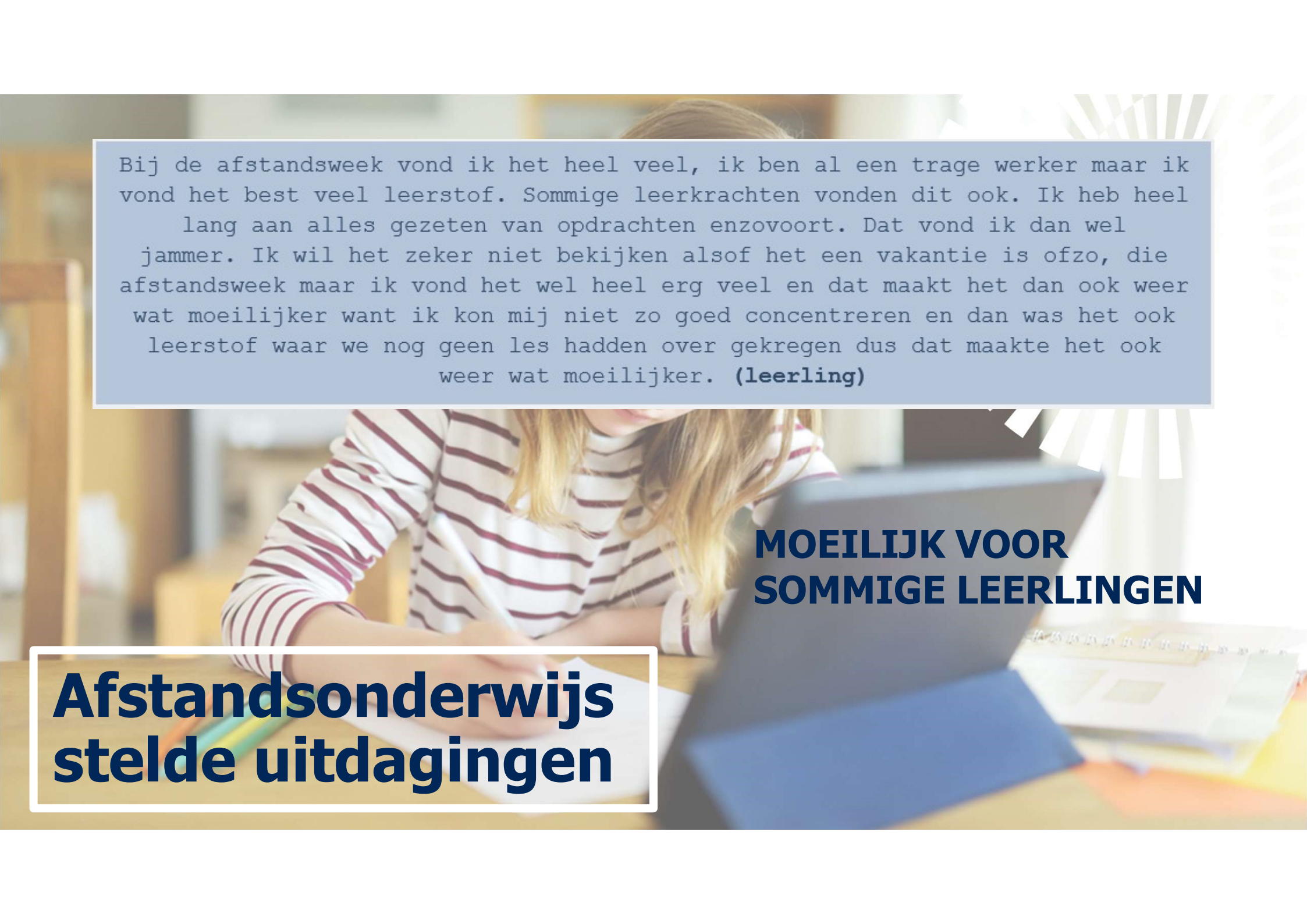
Afstandsonderwijs stelde uitdagingen

Ik geef ook les aan twee sterke klassen in de derde graad en zij konden er enorm goed mee weg. De overschakeling en het afstandsonderwijs was voor hen geen groot probleem als het op leren aankwam. De leerlingen hun feedback was hier dan ook positief over. Zij zeiden dat het goed werkten. Ik ken andere leerkrachten met 'minder sterke' klassen die hier wel meer problemen mee hadden. **(Leerkracht)**

ONMOGELIJK VOOR SOMMIGE NIVEAUS EN VAKKEN

Afstandsonderwijs stelde uitdagingen

En natuurlijk, dan is er ook alles waar bepaalde apparatuur voor nodig is. Ik snap de hogescholen dat die veel sneller wilden open doen. Dat is een beetje zoals de technische scholen of beroepsscholen. Als je wil dat die met die leerlingen aan houtbewerking doen of een auto in elkaar steken, ja, dat zal niet gaan. **(Docent)**

Bij de afstandsweek vond ik het heel veel, ik ben al een trage werker maar ik vond het best veel leerstof. Sommige leerkrachten vonden dit ook. Ik heb heel lang aan alles gezeten van opdrachten enzovoort. Dat vond ik dan wel jammer. Ik wil het zeker niet bekijken alsof het een vakantie is ofzo, die afstandsweek maar ik vond het wel heel erg veel en dat maakt het dan ook weer wat moeilijker want ik kon mij niet zo goed concentreren en dan was het ook leerstof waar we nog geen les hadden over gekregen dus dat maakte het ook weer wat moeilijker. (leerling)

**MOEILIJK VOOR
SOMMIGE LEERLINGEN**

**Afstandsonderwijs
stelde uitdagingen**

Afstandsonderwijs en digitalisering

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

SUGGESTIES

Ik hoop dat er inderdaad wat van overblijft van de sprong die scholen hebben gemaakt op de digitale kar. Dat daarmee toch een switch waar we toch al lang op aan het wachten zijn, toch in gang gaan kunnen zetten. Ik hoop dat toch dat we op termijn er sterker gaan uitkomen dan nu. Nu zitten we in overlevingsmodus. Daarom is het belangrijk dat we die ervaringen nu opschrijven dat we er achteraf naar kunnen teruggrijpen van kijk: Dit hebben we er echt uit geleerd, we moeten dat vastpakken en er beter van te worden.
(Medewerker stad)

COMPUTER ALS HET SYMBOOL VOORWERP

Ik denk dat dat heel veel kans geeft voor het onderwijs en ik denk dat we heel hard moeten inzetten op digitalisering. Dat is ook gewoon iets waarmee je in aanraking komt op het werk en in elk aspect van het leven, met technologie. Dus ik denk dat het geen slecht idee is om dat blijvend te houden in het onderwijs, een soort van blended learning systeem. (Leerkracht)

Inzetten op digitalisering

Voor mij is online les niet zo erg, maar ik weet dat er veel leerlingen zijn die nood hebben aan fysiek les omdat ze het moeilijk vinden om de leerstof zelf te verwerken en deze leerstof wordt ook niet meer herhaald in de les. Persoonlijk vind ik online veel leuker omdat je u eigen dagindeling kan kiezen en op je eigen tempo kan werken. Ik zou alleen nog naar school gaan voor mijn vrienden te zien. (leerling)

**ACHT % VOORSTANDER
AFSTANDSONDERWIJS**

**MEERDERHEID PLEIT
VOOR EEN MIX**

Er zijn toch een heel aantal jongeren die zeggen dat die afwisseling onlineonderwijs/schoolonderwijs, goed is. Dan kan je zeggen, er is ook een leerachterstand, ja maar er is ook een navenante groep en ik weet niet hoe groot die is, 20 of dertig percent, meer? Een aantal percent zegt, die afwisseling ligt wel goed, dan mogen we die bepaalde hoeveelheid ook niet vergeten en daar iets mee doen. Dat heeft Corona getoond, we mogen het nu wel niet verliezen. Er is een gevaar om dat te verliezen omdat alle mensen toch wel terug snakken naar het 'normale'. Het normale van je vrienden te ontmoeten enzovoort en dan ontstaat het gevoel van: "oef we kunnen weer normaal doen." Waardoor dat die energie voor dat nieuwe even er niet is. (Directie)

Pleit voor een hybride onderwijs

Afstandsonderwijs kan niet voor iedereen werken, maar aan de andere kant, ik heb van heel veel mensen gehoord, heel veel kinderen vonden dat zalig, die hebben daarin gefloreerd, die hebben veel meer gedaan. Die hebben veel interessantere dingen gedaan, dan dat ze ooit op die school zouden doen. En de andere kinderen zijn het noorden kwijtgeraakt. **(docent)**

**INTERESSANT VOOR COGNITIEF
STERKE LEERLINGEN**

**EFFICIENTERE
ORGANISATIE**

Daarnaast bestaat er ook enorm veel potentieel om tijd te winnen als leerkrachtenteam in het online systeem. Ze kunnen praktische zaken en vergaderingen beter inplannen om extra tijd te kunnen vrijmaken voor andere projecten. Er komt veel potentieel vrij met het openen van de digitale wereld. Spijtig genoeg is het vaak het vastgeroeste systeem van het onderwijs, waarbij o.a. leerkrachten te vaak hun eigen ding blijven doen, dat die vooruitgang tegenwerkt. **(zorgmedewerker)**

Pleit voor een hybride onderwijs

Corona heeft wel getoond dat er gedifferentieerde leerwegen mogelijk zijn. Ik hoop dat er grotere flexibiliteit komt in onderwijs. Ik hoop voor het onderwijs dat de leerplannen dat mogelijk gaan maken. Ik zie waar ik nu zit daar nog niet meteen de meest positieve evolutie in, maar het is alleen maar een hoop die je vooruit kan drijven denk ik dan. Ik hoop op veranderingen voor het onderwijs ten voordelen van kinderen en jongeren die binnen 20 jaar in een maatschappelijke context terecht komen die nog veel complexer en is dan die van nu. **(directie)**

Wat ook positief was, en dat geloof ik zeer sterk, was de input dat nu is gegeven voor de digitalisering en sterkere individualisering van het leer- en ontwikkelingsproces. Ik geloof dat je veel tijd kan winnen in onderwijs door veel meer in te zetten op het persoonlijke leerproces en dat scholen dit nu wel hebben ervaren. Veel leraren hebben nu de drempel van schrik kunnen overschrijden om online dingen te organiseren of te doen. Ik zie daar heel veel mogelijkheden, ook net voor kwetsbare groepen. **(zorgmedewerker)**

Mogelijkheden voor flexibilisering en individualisering

De basis is een goede infrastructuur, daarmee bedoel ik van PC tot de goede wifi, ik had laat effectief een overleg met allemaal jongeren, en dan zie je ook hoe dat gebeurt. De ene zit op zijn gsm, de andere valt uit, de andere doet het in de keuken, terwijl papa er achter loopt. Allez, je ziet dat als je goed wil kunnen afstandsleren, dat is net hetzelfde als wij een goede vergadering willen kunnen houden. Dat is niet als mijn kinderen hier rondlopen, maar dat je tijd kan hebben om de tools te gebruiken waarvoor ze dienen. Die voorwaarden zijn in te veel gevallen niet vervuld.

(Medewerker stad)

INFRASTRUCTUUR

Het logistieke aspect moet een belangrijke rol spelen om van afstandsonderwijs een succes te maken. Iedereen moet over een (eigen) computer beschikken en zijn/haar eigen ruimte hebben waar ze ongestoord kunnen werken en hun lessen kunnen volgen. Ook de thuiscontext en de ondersteuning van de school uit, is cruciaal voor succesvol afstandsonderwijs.

(Leerkracht)

AFSTANDSONDERWIJS IS MEER DAN EEN LAPTOP

Voorwaarden digitalisering

Jawel, zeker wel, maar ik denk ook daar, het is allemaal snel moeten gaan, iedereen heeft het van de ene dag op de andere het moeten organiseren en eigenlijk was er weinig context, er was ook weinig duidelijkheid.. ook vanuit de scholen, wat verwachten we nu eigenlijk, hoe moeten we dat nu doen, wat is voor ons goed afstandsonderwijs? Op welke manier willen we dat doen, welke methodieken, je hebt andere methodieken nodig, je hebt andere methodieken nodig, iedereen heeft dat zelf moeten doen en de ene zal daar al wat meer ervaring mee hebben dan de andere, maar dat moet natuurlijk, dat vraagt een goed proces, als we goed willen lesgeven via de pc, hoe moeten we dat dan doen, wat zijn de pedagogische voorwaarden en context en randvoorwaarden om dat te doen, Dus ja, ik denk dat daar ook nog wel wat werk is, tuurlijk. Maar er zijn leerkrachten die dat super goed gedaan hebben ook, he. **(medewerker stad)**

PROFESSIONALISEREN VAN LEERKRACHTEN

Voorwaarden digitalisering

Wat ik bij ons opvallend vind, is dat, die coronacrisis heeft aanzet tot eens goed nadenken wat dat eigenlijk de bedoeling is van de vakken en ik denk dat dat ook ruimer het geval is. Daar waar dat je vroeger gewoon vanuit ging: er zijn dertien hoorcolleges en ik moet dit geven, en dus verdelen we: in dat hoorcollege dat en dat, en dat hoorcollege dat en dat, heeft de switch van: we hebben een deel online en een deel offline, er voor gezorgd dat we zijn gaan nadenken. En ik vind dat ook tof dat ik daar ook heel hard bij betrokken werd, in: wat willen we nu echt dat ze kunnen? Of, dit zijn de vaardigheden en op welke manier kunnen we er nu voor zorgen dat ze dat het beste aanleren. Ik heb wel echt het gevoel dat de vakken waarvan ik assistent ben, veel beter zijn. (docent)

**ONTWERPTIJD VOOR
EEN NIEUW DESIGN**

Voorwaarden digitalisering

Ik denk dat er op school veel te weinig op ICT wordt gehamerd. De lessen zijn veel te basic, hoe gebruik je smartschool? Hoe laad je iets op? Ik denk als we echt willen inzetten op digitalisering, moeten we veel ambitieuzer zijn. Het gebruiken van een computer, de basiszaken die velen weten, zijn voor veel mensen niet vanzelfsprekend. **(leerkracht)**

De hoeveelheid informatie die binnenkomt die moet gefilterd worden, de technologische ontwikkeling zal alleen maar exponentieel toenemen, daar moeten we niet flauw overdoen. Ik hoop dus dat we klaar zijn om die kinderen daartoe voor te bereiden om daarmee op een rustige manier mee om te gaan en ook naar hun welzijn te kijken. Dus onderwijs moet veranderen maar het zal tijd vragen. **(directie)**

DIGITALE COMPETENTIES BIJ LEERLINGEN VERSTERKEN

Voorwaarden digitalisering

Ik denk dat er vanuit het beleid nog vaak wordt onderschat hoeveel jongeren nog geen toegang hebben tot digitale hulpmiddelen. Ik denk dat er al heel wat mooie initiatieven op poten staan om jongeren te helpen, maar uiteraard is niet elke kwetsbare tiener daarmee geholpen. Het begint ook vaak vanuit de thuissituatie, als er van daar uit weinig ondersteuning is, wordt het al moeilijk. Ik weet wel dat je daar realistisch in moet zijn. Op het eind van de dag draait het vaak om geld en dat is natuurlijk niet zomaar ergens te verkrijgen. **(docent)**

Ik vind niet dat je alles online moet schakelen als maar de helft van je mensen daar toegang toe heeft. Dus ik denk dat dat iets is waar je veel harder op moet inzetten. De digitale kloof. Dat was er uiteraard al, die digitale kloof, maar corona heeft dat meer in beeld gebracht. Dat gaat misschien meer renderen voor kansengroepen. Hopelijk toch.
(begeleider buitenschoolse activiteiten)

AANDACHT DIGITALE KLOOF

Voorwaarden digitalisering

Je hebt nu scholen die keigoed bezig zijn en die dus heel sterke pilootprojecten doen en die dus van onderuit komen. Dat is bewonderenswaardig en daar geloof ik ook in, in die piloten en die contexten waar ze in zitten maar het is jammer dat we het moeten houden met piloten. Er moet een breder gamma aan flexibele leerplatformen zijn die heel gemakkelijk en soepel werkt, die gratis ter beschikking zijn van scholen. Met die minimale werkingsmiddelen van scholen kunnen zij zich vaak die dingen niet aanschaffen. Ik vind dat een overheid maar overheidsopdrachten moet uitschrijven dat het wordt ontwikkeld en dat dat er is voor scholen. Scholen kunnen dan hun eigen systeem opbouwen waardoor dat er veel meer kansen zijn tot gedifferentieerde leerwegen. **(Directie)**

FLEXIBELE LEERPLATFORMEN

Voorwaarden digitalisering

Vervolgproject

Veranderen in
crisissituaties

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

The background of the slide features a person with dark hair, wearing a red and blue checkered shirt, sitting at a desk. A large, stylized sunburst graphic is superimposed over the person's head and upper body. The sunburst has a central circle with many thin, white, radiating lines. The person is looking down at a laptop screen. On the desk, there is a glass of water, a pen, and some papers.

Wat we voornamelijk uit deze periode hebben gehaald is het feit dat verandering nodig was en dat de coronaperiode de katalysator was die het in gang heeft gezet. Bij die verandering heb ik het over de overschakeling naar afstandsonderwijs. De geforceerde overgang naar afstandsonderwijs biedt enorm veel flexibiliteit en een grote kans op verbetering. Sommige leerkrachten vinden dit een goed systeem, andere hebben liever het oudere systeem. Sommige leerlingen leren liever op hun eigen manier dan via het traditionele systeem van de blokuren. Andere leerlingen hebben dan weer meer steun nodig. Hier zouden we in de toekomst bijvoorbeeld meer en beter op kunnen inspelen. Daarbij kunnen we in het algemeen een zo goed mogelijk scenario of planning opmaken voor elke school. Wat het beste bij welke school past, kan dan ook de realiteit worden. De toekomst van het onderwijs ligt volgens mij bij een hybride onderwijs waar zowel fysiek onderwijs als afstandsonderwijs hun eigen plaats naast elkaar of bij elkaar hebben. Ik zie het als een overgang van het oude systeem naar een nieuw aangepast systeem van onderwijs. **(Directie)**

An inset image showing a close-up of hands working on a laptop. The hands are holding a blue pen and are positioned over the laptop keyboard. The laptop is silver and has a white trackpad. There are some papers and a glass of water on the desk next to the laptop.

Hoop op verandering

Drie thema's

Digitalisering & flexibilisering

Welbevinden

Gelijke kansen

Onderzoek vragen

Welke uitdagingen, prioriteiten en actiepunten formuleren scholen?

Welke initiatieven nemen scholen? Welke vernieuwende praktijken en hervormingen vinden ingang?

Welke hefboomen en randvoorwaarden versterken veranderingsprocessen in scholen?

UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

10 scholen
10 experten

SWOT-ANALYSE

In een eerste fase maakt dit project in tien scholen een SWOT-analyse. Deze analyse zal de sterke initiatieven, maar ook de uitdagingen in kaart brengen. Tegelijk zullen de deelnemende scholen een **actieplan** opstellen, waarin ze hun prioriteiten en actiepunten formuleren. De SWOT-analyse zal gemaakt worden via een **online-enquête** enerzijds en een **focusgesprek** met enkele leerkrachten en directie anderzijds.

TASKFORCE

Dit project zet in op samen leren. Daarom wil dit project werken met taksforce van geïnteresseerde leerkrachten, schoolleiders en experts die samen ideeën uitwisselen en nadenken over onderwijs na corona. Concreet worden scholen en onderwijsdeskundigen uitgenodigd op **drie denkmomenten** op: dinsdag 25 januari, woensdag 9 maart en vrijdag 17 juni 2022. Deelnemers kunnen **vrijblijvend** intekenen voor één of meerdere uitwisselingsmomenten. Ook via andere media zullen interessante initiatieven, ideeën en voorbeelden worden verspreid.

FOLLOW-UP

In het najaar van 2022 doet dit project een follow-up in de tien deelnemende scholen. Er wordt via een online-enquête en focusgesprek nagegaan hoe scholen **aan de slag** gingen met hun actieplan.